

Uusi Aleksis Kivi -teos.

Minä elän. Aleksis Kivi ajan kuvastimessa. Julk. Aleksis Kiven Seura. Toimituskunta: V. Tarkiainen, Viljo Kojo, Sulho Ranta, Jussi Snellman, Kaarlo Urpelainen, Matti Visanti ja Eino Kauppinen. Helsinki 1945. 227 s. Kuvitettu. Otava.

Aleksis Kiven syntymän satavuotispäivää viettäessämme saatoimme selvästi todeta, että suuren kirjailijamme tuotteet ja hänen nimensä olivat lähellä kaikkia kansankerroksia. Kivi on todella hankkinut itselleen kiistattoman ja ainutlaatuisen sijan suomalaisessa kulttuurielämässämme. Ei ole sen vuoksi ihmeteltävä, että vireästi ja innostuneesti toiminut, mutta iältään vielä nuori Aleksis Kiven Seura on voinut menestyksellisesti edistää kaunista tarkoitustaan syventää ja laajentaa Kiven tuntemusta. Kevätkesällä se julkaisi ensimmäisen vuosikirjansa »Minä elän».

Kun teoksen toimituskuntaan on kuulunut joukko toimeliaita, tietorikkaita ja arvovaltaisia seuran jäseniä, on vuosikirjasta muodostunut monipuolinen, elävä ja runsaasti kuvitettu seuran harrastusten näyte, joka eräissä suhteissa voittaakin aikaisemmin ilmestyneet Kivi-albumit.

Tieteellisille kirjoituksille on suotu paljon tilaa. Mielenkiintoisimpia tutkimuksia on ONNI OKKOSEN »Aleksis Kivi ja kuvaamataiteet», jossa kirjoittaja selvittelee runoilijan omaa suhdetta kuvataiteisiin, Kiveä kuvaavia ja Kiven aiheista syntyneitä taideteoksia. Teoksen toimitussihteeri EINO KAUPPINEN on syventynyt tutkimaan Kiven viimeisten vuosien sairautta saatuaan käytettäväkseen Kiveä hoitaneen lääkärin A. Th. Sælanin tähän saakka tutkimukselta piilossa olleen muistiinpanokirjan, johon on merkitty tietoja runoilijapotilaan terveydentilasta. Nämä tarkat muistiinpanot todistavat vakuuttavasti nälkävuosien ja ankarien tautien runnelleen Kiven terveyden. — Toisessa tutkielmassaan Kauppinen esittää »Piirteitä Aleksis Kiven lapsuuden kodista». V. TARKKIAISEN arvokas tutkimus »Aleksis Kiven 'Runon kartanossa'» kiinnittää lukijan huomion runoilijan ruotsinkieliseen pikkurunoon ja sen ilmeiseen esi-

kuvaan, Atterbomin runouteen. VIHTORI LAURILAN kirjoituksen aiheena on »Kivi ja Runeberg» ja ERKKI PURASEN »Jukolan Simeoni».

VÄINÖ SALMINEN johdattaa lukijan kansanrunoudelliselle retkelle, jolla opastelee tutustumaan muinaisrunon vaiheisiin; hänen tutkimuksenaan on »Syvällä ovat laulun juuret. Kaukovelähdyksiä Seitsemässä veljeksessä tavattavasta kansanlaulusta». E. A. SAARIMAAAN kielitieteellisen tutkimuksen kohteena on ollut »Ankara-sanan merkitys Aleksis Kivellä», ja KUSTAA VILKUNA kansatieteellisessä lastussaan »Katselevi puita väärii» selittää Kiven tunteneen hyvin kansanelämää.

Muut teoksen kirjoitukset, joista eräät ovat tyyliältään varsin korkeata luokkaa, lankeavat kukaties Virittäjän harrastuspiirin ulkopuolelle. Mutta jokainen Kiven tuotannon ihailija löytää niistäkin mieluisaa lukemista. Kaikkiaan teoksessa on 17 tutkielmaa ja kirjoitusta sekä OTTO MANNISEN runo »Vuosisadan seppelöitä».

Oppi- ja muidenkin koulujen äidinkielen opettajien olisi syytä viipymättä hankkia teos käsikirjastoihin, sillä nykyiset kirjamarkkinat tuntien voimme olettaa, että painos myydään kohta puoleen loppuun. Aleksis Kiven Seura on ensimmäisellä, upea-asuisella kirjallaan varmaan saanut niin kosolta rohkaisua ja tunnustusta työlleen, että se kehoittaa sitä jatkamaan julkaisutoimintaansa. Toivottavasti toinen vuosikirja onkin jo tekeillä.

Sulo Haltsonen.